

10 Sluchová vada a další kombinovaná postižení (hluchoslepota)

- osoba je **hluchoslepá** (dále HS) tehdy, jestliže má současně vážné poškození zraku a sluchu
- někteří hluchoslepi lidé jsou úplně nevidomí a úplně hluchí, zatímco někteří mají částečně zachovaný zrak a sluch
- hluchoslepota způsobuje výjimečné těžkosti ve školní výuce, odborné přípravě, práci, společenském životě a v získávání informací

Dělení hluchoslepoty

- podle období života, ve kterém se hluchoslepota projevila
- podle stupně poškození smyslů zraku a sluchu
- osoby s nízkou úrovní činnosti a nízkou intelektuální úrovní
- osoby s průměrnou nebo vysokou úrovní činnosti a s průměrnou nebo vysokou intelektuální úrovní

Dělení podle období života

- osoby HS od narození - s vrozenou hluchoslepotou
- osoby HS s vrozeným poškozením sluchu a se získaným poškozením zraku v pozdějším období života
- osoby HS s vrozeným poškozením zraku a získaným poškozením sluchu v pozdějším období života
- osoby HS se získaným poškozením zraku a sluchu v pozdějším období života

Dělení podle stupně poškození zraku a sluchu

- osoby s úplnou hluchoslepotou
- osoby HS s úplnou hluchotou a slabozrakostí
- osoby HS s nedoslýchavostí a úplnou slepotou
- osoby HS s nedoslýchavostí a slabozrakostí

Osoby s vrozenou hluchoslepotou

- 5 % všech hluchoslepých
- etiologie -intoxikace matky v době těhotenství, metabolické poruchy, předčasný porod, rubeola
- důsledky - omezené možnosti poznávání okolního světa
- komunikace s okolím a naopak („uvězněné duše“)
- osoby s tzv. nízkou úrovní činnosti (pasivita, apatie, stereotypní chování, edukace obtížná)

Osoby se získanou hluchoslepotou

- příznivější situace než u osob s vrozenou h.
- osoby, které určité období svého života měly normální rozvojové podmínky
- cílem rehabilitace je
- změna způsobů dorozumívání
- rozvíjení samostatnosti a nezávislosti ve vykonávání každodenních činností
- získávání a zlepšování samostatného pohybu v prostoru
- znovuzískání smyslu bytí x izolace, osamělost

Výběr komunikačního systému

- čistě individuální
- zohledňujeme stupeň sluchového a zrakového postižení
- dobu jeho vzniku
- individuální potřeby a projevy hluchoslepého dítěte
- věk dítěte a další specifika

Komunikace hluchoslepých osob

- užívání reálných objektů – tzv. předmětová komunikace
 - gestikulace
 - znaková řeč
 - taktilní podoba znakového jazyka
 - daktylní abeceda
 - vpisování tiskacích písmen do dlaně
 - Lormova abeceda – dlaňový komunikační systém
 - Braillovo písmo
 - psané písmo, orální řeč
-
- po roce 1989 vliv poznatků ze zahraničí - odkaz Heleny Kellerové (USA), Olga Skorochodová (SSSR)

Péče o hluchoslépe osoby v ČR

- v současné době v ČR – Mateřská škola speciální v Berouně, třída pro hluchoslépe při Základní škole pro sluchově postižené v Olomouci, připravuje se otevření dvouleté praktické školy pro hluchoslépe v Olomouci
- organizace pro HS – Lorm, Via, Klub přátel červenobílé hole, Záblesk

Doporučená literatura:

LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepého dítěte raného věku*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001.
LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých I*. Praha: Scientia, 2000.
SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých II*. Praha: Scientia, 2000.
LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých III*. Praha: Scientia, 2001.

Hypertextové odkazy:

www.lorm.cz